

รายงานผลการฝึกอบรมหลักสูตรรอบบรมและฝึกปฏิบัติ

หลักสูตรอบรม การเรียนรู้ประสบการณ์การประยุกต์ใช้แนวพระราชดำริโครงการร้อยใจรักษ์

หลักสูตรที่ 1 รุ่นที่ 1/13
วันที่ 19 -20 ธ.ค. 2561
ผู้เข้าร่วมอบรมจาก อบต.แม่คะ
อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่
ทั้งหมด จำนวน 62 คน

หลักสูตรอบรม การเรียนรู้ประสบการณ์การประยุกต์ใช้แนวพระราชดำริ

นายนิคม ศิริสิงห์สังชัย ที่ปรึกษาสถาบันส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมปิดทองหลังพระฯ กล่าวถึงการดำเนินงานที่ผ่านมาของมูลนิธิแม่ฟ้าหลวง และมูลนิธิปิดทองหลังพระฯ ที่มีประสบการณ์การทำงานพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในหลาย ๆ พื้นที่ และกล่าวถึงโครงการร้อยใจรักษ์ ว่าเป็นโครงการที่ทำในพื้นที่บ้านห้วยसानและหมู่บ้านใกล้เคียงอีก 3 หมู่บ้าน ซึ่งเป็นพื้นที่ที่รู้กันว่าเป็นสนามการค้าและลำเลียงยาเสพติดอันดับต้นของประเทศ พระเจ้าหลานเธอ พระองค์เจ้าพัชรกิติยาภามีพระดำริว่าหากไม่ให้ความช่วยเหลือมีอาชีพที่ไม่ผิดกฎหมายให้เขาทำ โดยต้องฝึกอาชีพให้เขามีทางเลือกในการทำงานที่สุจริต ดังนั้นมูลนิธิแม่ฟ้าหลวงฯ จึงได้ทำการพัฒนาทางเลือกในพื้นที่นี้โดยพัฒนาคนและให้องค์ความรู้ในการพัฒนาอาชีพ ต่อมาซึ่งรัฐบาลได้แต่งตั้งคณะกรรมการอำนวยการโครงการร้อยใจรักษ์ มีพลอากาศเอก ประจิน จั่นตอง รองนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมเป็นประธาน คณะกรรมการมีนโยบายให้ขยายผลโครงการฯ ไปสู่พื้นที่อำเภอชายแดนใน 3 จังหวัด คือ เชียงใหม่ เชียงรายและแม่ฮ่องสอนรวมจำนวน 16 อำเภอ โดยมูลนิธิปิดทองหลังพระฯ จัดการอบรมแบบ 2 หลักสูตร หลักสูตรแรก ที่ทุกคนมาในวันนี้ใช้เวลา 2 วัน 1 คืน โดยจัดการเรียนรู้แนวคิดของโครงการและการพัฒนาอาชีพทางเลือก จากนั้นกลับไปคัดเลือกคนที่จะปฏิบัติจริงเพื่อเข้ามาอบรมหลักสูตรที่ 2 ใช้เวลา 5 วัน 4 คืน โดยการฝึกอบรมจะเป็นแบบเข้มข้นให้สามารถกลับไปทำโครงการในพื้นที่ของตนเองได้ทันที

จุดเด่นของโครงการร้อยใจรักษ์คือ ชาวบ้านต้องร่วมลงแรงและมีส่วนร่วมในทุกขั้นตอน ไม่มีการจ้างเหมาแรงงาน เพราะชาวบ้านเป็นผู้รับประโยชน์จึงต้องสร้างความเป็นเจ้าของ มิฉะนั้นจะไม่ประสบความสำเร็จ

หลักสูตรที่ 1 รุ่นที่ 1/13

วันที่ 19 -20 ธ.ค. 2561

นายนิคม ศิริสิงห์สังชัย ให้ความคิดว่า “ให้ชาวบ้านเป็นครู มาเรียนรู้กับเจ้าของพื้นที่จริง” หลายคนคงเคยไปอบรมหลายแห่ง หลายหลักสูตรแล้ว และอาจจะคิดว่าทำดีอยู่แล้ว รู้อยู่แล้วไม่เห็นต้องมาฟัง แต่การมาครั้งนี้ให้ถือว่าเป็นการมาเติม เพราะหลักสูตรนี้ จะทำให้ท่านทำงานอย่างเป็นขั้นเป็นตอนโดยหลักการแนวทางของศาสตร์พระราชา เรียนรู้การนำแนวพระราชดำริมาปรับใช้อย่างจริงจัง และจะได้นำไปเผยแพร่ให้ประชาชนและข้าราชการ สมกับที่พระองค์ท่านได้พระราชทานหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงแก่ประชาชนชาวไทย

หลักการพัฒนาทางเลือกในการดำรงชีวิตที่ยั่งยืน

นายพงษ์พัฒน์ เพิ่มการ เจ้าหน้าที่มูลนิธิแม่ฟ้าหลวง ในพระบรมราชูปถัมภ์ ได้บรรยายให้ความรู้แก่ผู้เข้าอบรมในเรื่องการพัฒนาทางเลือกในการดำรงชีวิตที่ยั่งยืนมีเนื้อหาสาระสำคัญคือ

1. การพัฒนาโดยยึดคนเป็นศูนย์กลาง : การปลูกคนด้วยการให้คนเป็นศูนย์กลางของปัญหา โดยมองในเรื่องเศรษฐกิจสังคมและสิ่งแวดล้อม เพื่อให้โอกาสและทางเลือกที่ดีให้ชาวบ้านสามารถช่วยเหลือตัวเองและอยู่กับชุมชนได้ การปลูกคนจะใช้กระบวนการทำให้ดูและพาทำ ร่วมคิดและร่วมตัดสินใจร่วมกัน โดยยกตัวอย่างการพัฒนาของโครงการพัฒนาออยตุงฯ
2. การพัฒนาตามลำดับขั้น ซึ่งมี 3 ระยะ คือ ขั้นอยู่รอด ดูจากการมีข้าวกินตลอดปีสามารถเข้าถึงโครงสร้างพื้นฐานและไม่สร้างหนี้เพิ่ม ขั้นพอเพียง คือ มีรายได้มั่นคงสามารถเพิ่มผลผลิตได้และขั้นยั่งยืน ได้แก่การมีเงินออม มีการรวมกลุ่มและพึ่งพาตนเองได้
3. การพัฒนาเชิงพื้นที่ : คือ การพัฒนาที่ต้องคลุมทุกมิติ และดูให้ครบตลอดทั้งกระบวนการต้นน้ำ กลางน้ำ ปลายน้ำ โดยยกตัวอย่างการพัฒนาในพื้นที่โครงการร้อยใจรักษ์ ที่ต้องมีการสำรวจข้อมูลจริง ร่วมกับหน่วยงานต่าง ๆ มีการคืนข้อมูลเพื่อให้ชาวบ้านรู้สาเหตุของปัญหาของตนเอง และประเมินความพร้อมของชาวบ้านว่าพร้อมที่จะมีส่วนร่วมลงแรงหรือไม่ เพราะโครงการจะไม่มีภาระจ้างแรงงานให้เพื่อสร้างความเป็นเจ้าของร่วมกัน ซึ่งกิจกรรมการพัฒนาจะประกอบด้วย การพัฒนาด้านปศุสัตว์ การพัฒนาด้านการเกษตร ฯลฯ

4. การวัดผลการพัฒนา จะวัดผลที่ชาวบ้านได้อะไร โดยดูจากผลการพัฒนาเชิงพื้นที่ในแต่ละมิติที่ทำให้ผลผลิตของชาวบ้านเพิ่มขึ้นและนำไปสู่การสร้างรายได้ที่เพิ่มขึ้น หากเป็นการพัฒนาด้านปศุสัตว์ก็ต้องทำให้อัตราการตายของสัตว์ลดลง เป็นต้น

นายพงษ์พัฒน์ เพิ่มการ เจ้าหน้าที่มูลนิธิแม่ฟ้าหลวง
ในพระบรมราชูปถัมภ์

นอกจากนี้ยังได้กล่าวเพิ่มเติมว่า การแก้ไขปัญหาก็ได้เพราะมีข้อมูลจริง รู้จริง ลงมือทำ และสามารถวัดผลได้ ข้อมูลได้จากการเก็บข้อมูลเศรษฐกิจสังคม ที่ได้จากการลงพื้นที่เพื่อเก็บข้อมูลจริงของชุมชน หลังจากได้ข้อมูลแล้วดำเนินการประชุมคณบดีข้อมูลแล้วจะสอบถามปัญหา เพื่อค้นหาปัญหาของชุมชนที่ต้องการแก้ไขเร่งด่วน และดำเนินการทำแผน จากนั้นดำเนินการพัฒนาเป็นลำดับต่อไป การพัฒนามุ่งเน้นการพัฒนาเรื่องน้ำเป็นอันดับแรก เนื่องจากน้ำเป็นปัจจัยสำคัญในการใช้ชีวิตของคน จึงต้องได้รับการแก้ไขโดยทันที โครงการฯ จะดำเนินภายใต้การมีส่วนร่วมของหน่วยงานราชการ และหน่วยราชการต้องออกงบประมาณ ส่วนชุมชนออกแรงก่อสร้าง ตามรูปแบบเข้าใจ เข้าถึง และพัฒนา

ฐานการเรียนรู้ พื้นที่แปลงสาธิต 75 ไร่

ฐานที่ 1 การพัฒนาระบบน้ำ

นายพงษ์พัฒน์ เพิ่มการ เจ้าหน้าที่มูลนิธิแม่ฟ้าหลวงฯ และนายธนวัฒน์ ปันอิน อสพ. วิทยากรประจำฐานที่ 1 กล่าวถึงที่มาของโครงการฯ เริ่มจากได้ร่วมกับชาวบ้าน และหน่วยงานราชการสำรวจแหล่งน้ำในพื้นที่ ทั้งแหล่งน้ำเดิม ลำห้วย ภายในหมู่บ้าน เพื่อหาจุดที่เหมาะสมในการสร้างฝาย

ขั้นตอนการสร้างบ่อพวงสันเขา เริ่มจากวัดปริมาณน้ำและอัตราการไหลของน้ำ การกักเก็บน้ำโดยใช้อ่างพวงขอยซีเมนต์ (Soil Cement) เพราะสภาพดินไม่สามารถเก็บน้ำไว้ได้ วิธีการทำ คือ ขุดบ่อขนาดกว้าง 13 เมตร ยาว 28 เมตร ลึก 2.50 เมตร แล้วผสมดินกับปูนซีเมนต์ ในอัตราส่วน 1 : 6 นำไปเทและบดอัดให้แน่น เพื่อไม่ให้มีช่องว่าง เมื่อใส่น้ำลงไปจะได้เก็บน้ำอยู่ ข้อดีคือ ทนทาน อายุการใช้งานยาวนาน และวัสดุหาง่ายในพื้นที่ อ่างพวงขอยซีเมนต์รับน้ำมาจากต้นน้ำลำห้วยที่ชาวบ้านช่วยกันต่อท่อมาระยะทาง 14 กิโลเมตร นำน้ำมาพักไว้ที่บ่อก่อนปล่อยลงไปแปลงเกษตรด้วยระบบกัลกน้ำ นอกจากนั้นในเรื่องของการใช้น้ำทางโครงการฯ ได้มีการให้ความรู้แก่ชาวบ้านให้รู้จักการวางแผนบนกระดาด เรื่องการใช้น้ำและความต้องการน้ำของพืชแต่ละชนิดที่ไม่เหมือนกัน การพัฒนาระบบน้ำใช้กระบวนการมีส่วนร่วมของคนในชุมชน มีการประชุมและชาวบ้านต้องสละแรงงาน โดยที่โครงการฯ ออกค่าวัสดุอุปกรณ์ให้

งบประมาณที่ใช้ทั้งหมด 57,500 บาท/บ่อ (ไม่รวมค่าแรง) มีแรงงานมาช่วยกันทั้งหมด 100 แรง ระยะเวลาในการดำเนินงาน 12 วันแล้วเสร็จ มีผู้รับประโยชน์ 7 ครอบครัว พื้นที่รับประโยชน์ 17 ไร่ อยู่ในพื้นที่โครงการร้อยใจรักษ์

คำถามผู้เข้าร่วมอบรม

ถาม : อายุการใช้งานของอ่างสามารถอยู่ได้กี่ปี

ตอบ : อ่างพลาสติก มีอายุการใช้งาน 20-30 ปี อย่างไรก็ตามการดูแลรักษามีผลต่ออายุด้วย ส่วนอ่าง Soil Cement อยู่ได้ตลอดถ้ายาวยิ่งดี คุณสมบัติ และลักษณะคล้ายศิลาแลง มีความยืดหยุ่นสูง

ถาม : การขุดอ่างใช้คนหรือเครื่องจักร

ตอบ : ใช้ทั้งคนและเครื่องจักร

ถาม : การบดอัดต้องปรับระดับก่อนใช้ไหม

ตอบ : ใช่ แต่เราจะไม่บดอัดทีเดียวทั้งหมด แบ่งทำเป็นระยะๆ สมบูรณ์ให้ได้ปริมาณเท่าที่ทำไหว เพื่อไม่ให้ปูนที่ผสมไว้แข็งตัวก่อน

ถาม : มีแนวความคิดการบริหารจัดการน้ำอย่างไร

ตอบ : เราคำนึงถึงความเห็นชอบของเจ้าพื้นที่รับประโยชน์ ถ้าชาวบ้านเห็นด้วยถึงจะขุด

ถาม : อ่างลึกกี่เมตร มีความหนาเท่าไร

ตอบ : ลึก 2.5 เมตร ความหนา 7-15 เซนติเมตร

ถาม : น้ำที่อยู่ในอ่างพวงสันเขา นำมาจากไหน

ตอบ : นำมาจากเขา โดยการทำฝาย เพื่อดึงน้ำมาใส่ยังอ่างพวงสันเขา

ถาม : น้ำในอ่างพวงสันเขา สามารถนำไปใช้ได้กี่ไร่ และมีคนรับประโยชน์กี่คน

ตอบ : 7 คน พื้นที่ประมาณ 20 ไร่

ฐานที่ 2 เกษตรพอเพียง พืชระยะยาวไม้ผล

นายยุทธชัย ตาห่อ อสพ.โครงการร้อยใจรักษ์ และ สมบูรณ์ แสนจันทร์(ชาวบ้าน) วิทยากรบรรยายพื้นที่ปลูกไม้ผลระยะยาว มีพื้นที่ประมาณ 17 ไร่ ปลูกไม้ผลราว 10 ชนิด เช่น เงาะ ทุเรียน ส้ม กาแฟ มะม่วง กล้วย ส้มโอ ฯลฯ แต่ละชนิดปลูกเพื่อพอกินก่อนเหลือจึงขาย โดยไล่ระดับตามความต้องการน้ำของพืชและความสูงของพื้นที่

วัตถุประสงค์เพื่อแก้ปัญหาผลผลิตของชาวบ้านช่วยสร้างรายได้ เป็นการจัดการพื้นที่แบบองค์รวม แบ่งเป็นป่าใช้สอย ป่าอนุรักษ์ เนินเขา ที่ดอน และที่นา ดังนี้

1. ป่าอนุรักษ์ เน้นป้องกันไฟป่า ให้ชาวบ้านเป็นผู้ดูแลป่า มีการตั้งกองทุนป่า มีเงินในการสนับสนุน ดูแลหากไม่เกิดไฟไหม้ให้ไร่ละ 10 บาท หากเกิดไฟไหม้ หักเงินไร่ละ 500 บาท
2. ป่าใช้สอย เน้นการดูแลไม้ที่มีอยู่เดิม สามารถนำมาใช้ประโยชน์ในครัวเรือน ได้แก่ ไม้ สามารถตัดมาใช้ได้แต่ต้องปลูกเพิ่มเติม
3. เนินเขา ต้องทำระบบน้ำให้ครอบคลุม สามารถปลูกพืชเศรษฐกิจ ไม้ผลกินได้ เช่น เงาะ ลองกอง ทุเรียน ฝรั่ง มะม่วง กล้วย กาแฟ ฯลฯ
4. ที่นา ต้องเพิ่มผลผลิตข้าว เพิ่มรายได้โดยการปลูกพืชหลังนา ปลูกหญ้าเนเปียร์ปากช่อง และหญ้าเนเปียร์หวาน ใช้เลี้ยงสัตว์ ช่วยลดต้นทุนการทำอาหารสัตว์
5. นอกจากนี้ ยังร่วมกับชุมชนในการพัฒนาต่อยอดไม้ผลเดิมในพื้นที่ ได้แก่ พัฒนาคุณภาพมะม่วงน้ำดอกไม้เพื่อการส่งออก จากเดิมที่ชุมชนปลูกมะม่วงเพื่อจำหน่าย แต่ขายไม่ได้ราคาและขาดทุน เพราะต้นทุนการผลิตสูง และถูกพ่อค้าคนกลางกดราคา โครงการฯ จึงเชื่อมโยง CP ให้เป็นแหล่งตลาดรับซื้อมะม่วง

คำถามผู้เข้าร่วมอบรม

ถาม : ชาวบ้านในพื้นที่ส่วนใหญ่ปลูกมะม่วงที่ไหน

ตอบ : ปลูกในพื้นที่ของตนเอง มะม่วงพันธุ์นวลคำ ซึ่งปัจจุบันราคาตกต่ำ ทางโครงการฯ จึงนำนักวิชาการมาช่วยเหลือ จึงแนะนำให้เปลี่ยนยอดเป็นมะม่วงน้ำดอกไม้สีทอง (ปลูกแบบคุณภาพ) เพื่อขายให้กับ CP โลตัส ดอยคำ เหลือจึงนำมาแปรรูปในพื้นที่ขายให้กับนักท่องเที่ยว

ถาม : น้ำที่นำมาใช้ในบริเวณที่ปลูกพืชนำมาจากไหน

ตอบ : ใช้น้ำจากการทำฝาย แล้วต่อลงมา เพื่อทำการเกษตร

ถาม : ช่วงเดือนไหนเหมาะสมกับการเสียบยอด

ตอบ : ช่วงเดือนพฤษภาคมถึงมิถุนายน

ถาม : ความยาวของยอดประมาณเท่าไรถึงจะเสียบยอดได้เหมาะสม

ตอบ : ประมาณ 5-6 เซนติเมตร

ถาม : ทำอย่างไรให้มะม่วงน้ำดอกไม้ติดลูก เพราะที่ผ่านมา มะม่วงมีดอกเยอะแต่ไม่ติดลูก

ตอบ : ทางกลุ่มผู้ปลูกยังไม่มีผู้เชี่ยวชาญมากนัก เพราะมะม่วงพันธุ์นี้มีการดูแลรักษาที่ยาก เบื้องต้นให้นักวิชาการจาก CP มาสนับสนุนด้านความรู้ในการทำมะม่วงคุณภาพ แต่มีชาวบ้านบางราย ปลูกมะม่วงพันธุ์นวลคำ รอบแปลงมะม่วงพันธุ์น้ำดอกไม้ เพื่อให้มีน้ำดอกไม้ติดลูก

ถาม : การปลูกพืชผสมผสานมีสารเคมีตกค้างหรือไม่

แลกเปลี่ยนความรู้เรื่องการเกษตรพอเพียง
และพืชระยะยาวไม้ผล

"แบ่งปันเพื่อนบ้าน"

ฐานที่ 3 ความมั่นคงทางอาหาร ข้าว พืชอายุสั้น 1 ไร่ 1 แสน

นายพยอม พลอแฮ และนายเมทธิ แยมซอ

วิทยากรบรรยาย การเพิ่มผลผลิตข้าว การปลูกข้าวพันธุ์อีโต เป็นการนำเอาข้าวพันธุ์ท้องถิ่นในพื้นที่มาปลูก โดยการใช้สารชีวภัณฑ์เพื่อเพิ่มผลผลิตข้าวจาก 600 กิโลกรัม/ไร่ เป็น 800 -1,000 กิโลกรัม/ไร่ ส่วนใหญ่ชาวบ้านจะซื้อข้าวกิน เพราะพื้นที่ปลูกข้าวมีปริมาณน้อย รวมถึงผลผลิตที่ตกต่ำจึงหันไปปลูกพืชชนิดอื่นเพื่อนำเงินมาซื้อข้าวกินแทน ทางโครงการฯ มีแนวคิดหากเพิ่มผลผลิตข้าวได้ก็สามารถมีข้าวเพียงพอต่อการบริโภค เหลือกินสามารถขายในชุมชน รวมถึงช่วยลดปัญหาการใช้สารเคมี การทำการเกษตรผสมผสานแบบครบวงจร ในชื่อโมเดล 1 ไร่ 1 แสน เป้าหมายคือ อยากให้คนที่ไม่มีพื้นที่ทำกินมาทดลองทำแปลงเกษตรผสมผสาน เพื่อบรรลุเป้าหมายคือ มีความรู้และสามารถถ่ายทอดให้กับผู้อื่นได้ในพื้นที่ 1 ไร่ วิทยากรได้พูดถึงสภาพที่ดินเป็นแปลงที่ไม่สามารถเพาะปลูกได้ เนื่องจากเป็นหินและไม่มีแร่ธาตุในดิน ช่วงแรกคือ การปรับปรุงดินด้วยการห่มดิน เพื่อปรับโครงสร้างดิน และปลูกพืชสลับหมุนเวียนกัน มีทั้งพืชระยะสั้น ระยะกลาง ระยะยาว สระน้ำ และปศุสัตว์ ดำเนินการมาแล้ว 6 เดือน ขายผลผลิตได้ 7,000 บาท ขายให้กับโครงการเพื่อประกอบอาหาร เป็นการกระจายรายได้ให้กับชุมชน รวมถึงฝึกทักษะให้กับเกษตรกรที่ไม่มีพื้นที่ทำกิน รวมถึงการกระจายความรู้สู่ชุมชน

คำถามผู้เข้าร่วมอบรม

ถาม : 1 ไร่ 1 แสน มีพืชอะไรบ้าง

ตอบ : พืชระยะยาว 20 ชนิด พืชระยะสั้น 48 ชนิด ปลูกหมุนเวียนกันไป

ถาม : รายได้ 1 ไร่ 1 แสนต่อปีใช้ไหม

ตอบ : ใช่ คิดมูลค่าจากการกิน-ขาย ใน 1 ไร่ 1 แปลง

ถาม : ปุ๋ยที่ทางโครงการฯ นำมาใส่ในแปลง เป็นปุ๋ยจากที่ไหน และใช้ปุ๋ยอะไร

ตอบ : โครงการฯ ไม่ได้ซื้อปุ๋ยจากไหน แต่จะเป็นการทำปุ๋ยไว้ใช้เอง ผลิตในโครงการฯ เช่น ปุ๋ยPR ปุ๋ยชีวมีค เป็นต้น ทำเป็นตัวอย่างให้ชาวบ้านดูว่าปุ๋ยเคมีทำให้ต้นทุนสูง หากทำปุ๋ยใช้เองจะลดต้นทุน และสามารถเพิ่มผลผลิตได้

ถาม : ราคาข้าวที่นำมาเลี้ยงหมู ขายราคาเท่าไร

ตอบ : ที่พื้นที่นี้ขายในราคาประมาณ 25 บาท/ปีบ

ถาม : ทำไหมหญ้าถึงขึ้นข้างสระ

ตอบ : ทำเป็นที่ให้อาหารปลา

ถาม : ทำสุมไว้เพื่ออะไร

ตอบ : เพื่อให้พืชแต่ละชนิดสามารถพึ่งพากัน บางชนิดต้องเลื้อย

ถาม : ใช้ พด. 1-3 หรือไม่

ตอบ : ไม่ได้ใช้ ใช้ข้าว

วิทยากรบรรยายถึงความเป็นมาของโครงการฯ

"ความมั่นคงทางอาหาร"

ฐานที่ 4 ปศุสัตว์

นายอารยะ สิงห์แก้ว เจ้าหน้าที่มูลนิธิแม่ฟ้าหลวงฯ และนายกฤตยศ ไหมทอง อสพ.ปศุสัตว์ วิทยาการบรรยายในพื้นที่โครงการร้อยใจรักษ์ ได้มีการส่งเสริมการทำปศุสัตว์ในพื้นที่โครงการฯ โดยเริ่มจากการสำรวจความต้องการของชุมชนว่า “ต้องการทำปศุสัตว์ หรือเลี้ยงสัตว์ประเภทใด” หลังจากนั้นก็ได้ส่งเสริมพันธุ์สัตว์ให้กับชุมชน และให้องค์ความรู้ในชุมชน โดยแบ่งการดำเนินการ ดังนี้

1. ส่งเสริมพันธุ์สัตว์แก่ชุมชน ได้แก่ ไก่ดำภูพาน เป็ดกากีแคมป์เบลล์ ทั้งนี้ โครงการร้อยใจรักษ์มีการสร้างคอกเลี้ยงจำนวน 2 คอก คือ คอกเปิดไข่ 120 ตัว คอกไก่ดำภูพาน 3 สายพันธุ์ (ภูพาน 1 ขนสีดำทั้งตัว ภูพาน 2 ขนสีขาวที่เหลือขนสีดำ และภูพาน 3 ขนสีทองที่เหลือขนสีดำ เปิดไข่ (1 ตัวให้ผลผลิต 280 ฟองต่อปี โดยชาวบ้านส่วนใหญ่นั้นเป็นสมาชิกปศุสัตว์ 731 ครอบครัว จะเลี้ยงไก่ หมู วัว และกระบือ ซึ่งปัญหาหลักคือเรื่องโรคระบาด ทำให้มีอัตราการตายสูง เดิมก่อนโครงการฯ จะเข้ามา ชาวบ้านขาดองค์ความรู้ ขาดบุคลากรที่ให้คำแนะนำในการแก้ไขปัญหา และขาดเวชภัณฑ์ ปัจจุบันได้มีอาสาปศุสัตว์เข้าไปดูแลช่วยเหลือชาวบ้านในการแก้ไขปัญหา
2. การสร้างกองทุนอาหาร โดยโครงการร้อยใจรักษ์ได้ส่งเสริมการทำอาหารสัตว์เพื่อใช้ในการทำปศุสัตว์เอง เพื่อลดต้นทุนค่าอาหาร และเพิ่มผลผลิตต่อไป
3. การสร้างกองทุนวัคซีน โครงการฯ มีการสร้างกองทุนวัคซีนเพื่อส่งเสริมให้ชาวบ้านทำวัคซีนเองเพื่อลดปริมาณการตายของสัตว์

คำถามผู้เข้าร่วมอบรม

ถาม : ในพื้นที่มีปัญหาเรื่องกลิ่นบ้างหรือไม่ ในกรณีที่เลี้ยงในชุมชนมีการคัดเลือกร้อยไหม

ตอบ : ไม่มีปัญหา เนื่องจากคนในชุมชน ได้มีการเลี้ยง หมู ทุก หลังคาเรือน จึงไม่มีปัญหา และทางโครงการได้เข้ามาส่งเสริมการใช้กล้วยหมักเพื่อลดกลิ่นอีกด้วย

ถาม : ถ้าต้องการเลี้ยงหมูดำ จะติดต่อขอพันธุ์ต้องทำอย่างไร

ตอบ : ช่วงนี้ยังไม่มีแผนขยายพันธุ์หมูไปยังพื้นที่อื่น จึงยังไม่มีแผนแจกพันธุ์หมู

ถาม : หากหมูที่เลี้ยงโตขึ้น จำเป็นต้องขยายโรงเรือนหรือไม่ และชุมชนมีวิธีการจัดการอย่างไรกับจำนวนประชากรหมูที่เพิ่มขึ้น

ตอบ : ชุมชนที่เลี้ยงหมูส่วนใหญ่จะเลี้ยงเพื่อรับประทานเอง และในชุมชนมีพิธีกรรมทางความเชื่อ บ้างจึงทำให้หมูไม่ล้มตลาดไม่จำเป็นต้องขยายโรงเรือน อีกทั้งในชุมชนมีการวางแผนการเลี้ยงให้ตรงต่อความต้องการการบริโภคตลอดปี

ผู้เข้ารับการอบรมแลกเปลี่ยนความรู้ด้านการทำอาหารหมัก เพื่อลดต้นทุนกับวิทยากร

การดำเนินงานโครงการร้อยใจรักย์ ของหน่วยงานราชการในพื้นที่

นายดวงแก้ว ยานทา ผู้ใหญ่บ้านบ้านเมืองงาม

เหนือ หน่วยงานราชการได้กำหนดพื้นที่แม่เอย เป็นพื้นที่สีแดง และอิทธิพล อาวุธสงคราม โดยหน่วยงานที่กำลังดูแลคือ สำนักงาน ป.ป.ส. เผื่อระวังเรื่องยาเสพติด และมูลนิธิแม่ฟ้าหลวงฯ ได้เข้ามาพัฒนา เริ่มจาก 4 หมู่บ้านหลักที่เข้าร่วมโครงการฯ และมีหน่วยงานราชการเข้าร่วมดู ซึ่งมีโจทย์ว่าจะทำอะไรให้ชาวบ้านอยู่ดีกินดี และมูลนิธิแม่ฟ้าหลวงฯ เข้ามาร่วมในกระบวนการเข้าถึง คือ การสำรวจข้อมูลชาวบ้าน มีการทำประชาคมร่วมกันทั้งหมด 4 หมู่บ้าน การถามความเดือดร้อนความต้องการของชาวบ้าน โดยอาชีพหลักของแต่ละหมู่บ้าน ส่วนใหญ่ทำอาชีพด้านการเกษตร เพราะฉะนั้น น้ำจึงเป็นสิ่งที่จำเป็นมากต่อการเกษตร โครงการฯ จึงแก้ไขปัญหาเรื่องของน้ำเป็นอันดับต้น ซึ่งเน้นเรื่องการแก้เรื่องน้ำประปาภูเขา และน้ำในการเกษตร ด้วยการซ่อมแซมระบบน้ำที่มีอยู่เดิมที่บ้านห้วยसान้อยแล้ว ในการซ่อมแซมระบบน้ำนั้น โครงการฯ มีอุปกรณ์ให้ แต่ชาวบ้านต้องออกแรงเองเพื่อสร้างความเป็นเจ้าของ การเริ่มโครงการฯ มีทุกหน่วยงานเข้าร่วม แก้ไขปัญหาเรื่องของน้ำ มีการตั้งคณะกรรมการดูแลเรื่องของน้ำ การตั้งกฎกติกาของชุมชน เพื่อสร้างข้อตกลงของการใช้น้ำ ช่วยกันดูแลรักษาควบคู่กับการแก้ปัญหายาเสพติด โดยผู้นำชุมชนต้องรู้ว่าใครเป็นผู้ค้า ใครเป็นผู้เสพ การเก็บข้อมูลส่วนใหญ่พบเป็นผู้ค้ารายย่อย โครงการฯ มีการรวบรวมข้อมูลและให้ไปบำบัด โดยได้จัดตั้งโครงการอาสาทำดีขึ้น การบำบัดตลอดโครงการฯ มีพยาบาลเข้ามาตรวจ คัดกรองเพื่อประเมินสุขภาพอยู่เป็นระยะ อาสาทำดีที่เข้าร่วมโครงการฯ จะได้รับค่าตอบแทนวันละ 300 บาท แต่มีข้อแม้ว่าจะต้องตรวจผ่าน 1 เดือน จึงจะได้รับเงิน แต่เมื่อมีการตรวจไม่ผ่าน อาสาทำดีจะไม่ได้รับเงินจากโครงการฯ แต่มีข่าวกินฟรีตลอดการเข้ารับการบำบัด หลังจากครบกำหนดการบำบัดแล้ว พระเจ้าหลานเธอ พระองค์เจ้าพัชรกิติยาภา ก็ได้มอบเงินให้กับอาสาทำดี ซึ่งเป็นความภาคภูมิใจของอาสาทำดีแต่ละท่าน

นายไมตรี ดวงใจ ปลัดอำเภอเอย กล่าวเพิ่มเติมในพื้นที่แม่เอย ซึ่งเป็นพื้นที่การระบาดของยาเสพติดเยอะที่สุด ตนเองได้รับมอบหมายจากนายอำเภอ ให้เป็นผู้ประสานงานโครงการร้อยใจรักย์กับส่วนราชการ โดยมีการสำรวจความต้องการของชุมชนทุกหมู่บ้าน โดยทุกหมู่บ้านต้องการโครงสร้างพื้นฐาน การสร้างอาชีพ สัญชาติ โดยเรื่องสัญชาติ ได้มีการเก็บข้อมูลสัญชาติอาทิตยละ 2 วัน โครงการฯ มีการสร้างความแข็งแรงให้กับชุมชน โดยการสร้างความเข้าใจกับชุมชน ด้วยการตั้งกฎกติกาของชุมชน ซึ่งเมื่อก่อนนั้นเป็นกฎหมายของผู้มีอิทธิพลเป็นผู้ควบคุมกฎหมาย ทำให้มีปัญหาผู้ที่ผิดกลายเป็นถูก ผู้ที่ถูกกลายเป็นผิด กฎระเบียบหลัก ๆ ที่โครงการฯ เข้ามาดำเนินการคือเรื่องยาเสพติด การขับไล่เสียงดัง ตัวอย่างเช่น กฎบ้านห้วยसान การลงโทษ ครั้งที่ 1 เป็นการตักเตือน ครั้งที่ 2 ปรับผู้ปกครอง 5,000 บาท ครั้งที่ 3 ปรับคณะกรรมการหมู่บ้าน 10,000 บาท และส่งเข้าบำบัด ครั้งที่ 4 แจ้งความคดีตามกฎหมาย ครั้งที่ 5 ถ้ายังเสพอีกจะดำเนินการขับไล่ออกจากหมู่บ้าน กรณีผู้ค้าจะจับดำเนินคดีและขับไล่ออกจากหมู่บ้าน สถานเดียว หลังจากทำครบทั้ง 4 หมู่บ้าน ได้มีการถวายให้กับพระเจ้าหลานเธอ พระองค์เจ้าพัชรกิติยาภา และได้มีการประกาศใช้ครบทุกหมู่บ้าน

คำถาม

จากการแลกเปลี่ยนของผู้เข้าร่วมการอบรม

ถาม : กฎระเบียบที่มีในชุมชนที่มีอยู่ไม่สามารถบังคับใช้ได้ มีวิธีการอย่างไร

ตอบ : ต้องประชุมชี้แจงให้ชาวบ้านเข้าใจและต้องมีส่วนร่วมในการตั้งกฎระเบียบเองและออกความเห็นเพื่อให้ มีความเข้าใจร่วมกันจะทำให้ชุมชนเคารพในการบังคับใช้ใน หมู่บ้าน ที่สำคัญกรรมการต้องมีความเข้มแข็งด้วย

ถาม : ตำบลแม่คะกรณีหมู่ 9 หมู่ 15 ซึ่งในแต่ละหมู่มีชนเผ่าในการบังคับใช้กฎระเบียบจะบังคับใช้อย่างไร

ตอบ : จะต้องบังคับใช้ทั้งหมด ทั้งหมู่บ้านเหมือนกันหมด ซึ่งทุกหย่อมบ้านต้องมีการประชุม และร่วมออกความเห็นในกฎระเบียบนั้นด้วย ในส่วนข้อย่อยอาจจะแตกต่างกันบ้าง เพราะแล้วแต่วัฒนธรรมของหย่อมบ้าน

ถาม : ในกรณีที่หมู่บ้านมีหลายหย่อมบ้าน การหาความต้องการทำอย่างไร เนื่องจากเป็นเสียงส่วนน้อยมีการกระจายปัญหาอย่างไรให้ทั่วถึง

ตอบ : ต้องสำรวจปัญหาที่มาจากชุมชนจริง ๆ และต้องค้นหาปัญหาที่สำคัญที่ต้องการแก้ไขเร่งด่วนจริง ๆ จึงดำเนินการ

แลกเปลี่ยนจากผู้เข้าร่วมการอบรม

(ปลัด อบต. แม่คะ) การเข้าไปพัฒนาแก้ไขปัญหาในชุมชนได้ดี นั้น ทุกคนต้องร่วมใจกัน เนื่องจากเป็นบ้านของเราทุกคน ต้องช่วยเหลือ และพัฒนาร่วมกัน เพื่อให้เจริญรุ่งเรือง คนที่จะเข้าเป็นกรรมการหมู่บ้าน ต้องอาสาเข้ามาพัฒนาจริง ๆ ถึงแม้ไม่มีค่าจ้าง และการบังคับใช้กฎระเบียบของชุมชน กรรมการ ต้องมีความเข้มแข็งจริง ๆ เพื่อให้ปัญหาเรื่องยาเสพติดหมดไปจากชุมชน ซึ่งในพื้นที่อำเภอฝางยังมีปัญหาเรื่องยาเสพติดที่กำลังแก้ไขอยู่ เมื่อได้มาเห็นแนวทางจากโครงการฯ จะนำไปปรับใช้ในพื้นที่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด

พ่อหลวงดวงแก้วแลกเปลี่ยนเรื่องการบังคับใช้กฎระเบียบของชุมชนบ้านเมืองงามเหนือ

นายไมตรี ปลัดอำเภอแม่เมาะ แลกเปลี่ยนเรื่องการบังคับใช้กฎระเบียบของชุมชนบ้านเมืองงามเหนือ

แลกเปลี่ยนประสบการณ์ กับผู้ที่เคยเกี่ยวข้องกับยาเสพติดในพื้นที่

คุณรัชณี เมืองมูล เป็นผู้อาศัยหมู่บ้านห้วยสำน กล่าวว่า บ้านห้วยสำนเป็นพื้นที่ค้ายาเสพติด ชาวบ้านไม่มีสิทธิ์ในการออกเสียง เนื่องจากมีผู้มีอิทธิพลในชุมชน อาชีพหลักของชุมชนคือ การการค้ายาเสพติด ซึ่งทำให้ได้เงินมาง่าย เมื่อเข้าไปอยู่ในวงการก็จะออกยาก บางคนเมื่อถูกตำรวจจับออกมาก็เป็นพ่อค้ายาเหมือนเดิม โดยไม่มีทางเลือกอื่น อีกทั้งสิ่งแวดล้อมรอบข้างในครอบครัวนั้น ๆ ต่างก็เป็นผู้ที่เกี่ยวข้องกับวงการยาเสพติด ม.ร.ว.ดิศนัดดา ดิศกุล เข้ามาคุยกับชาวบ้าน โดยให้ชาวบ้านต้องเปลี่ยนตนเองเพื่ออนาคตลูกหลานของตนเองที่เดินทางไปพิธิต ม.ร.ว.ดิศนัดดาฯ บอกว่าจะนำพาชาวบ้านออกให้พ้นจากยาเสพติด และให้ตนเองเข้าร่วมโครงการฯ โดยการเริ่มต้นจากการปรับเปลี่ยนตนเอง และทางโครงการฯ ก็ให้งานทำและมีรายได้ ทำให้ครอบครัวภูมิใจในการที่จะหาเงินจากการทำงานอย่างสุจริต และเงินที่หามาได้ก็เป็นเงินอย่างบริสุทธิ์

คุณรักเกียรติ(ส่องแสง) ในครอบครัวเป็นผู้ติดยาเสพติดและฝิ่น โดยการทดลองยาให้พ่อว่าดีหรือไม่ จึงทำให้ติดยาตั้งแต่อายุ 11 ปี และหาเงินจากการหาของป่ามาขาย เพื่อเอาเงินมาซื้อยา ให้กับพ่อของตัวเอง การซื้อยาฯ นั้น ต้องเข้าไปพื้นที่ประเทศเพื่อนบ้าน และต้องใช้ชีวิตหลบในป่า เคยโดนจำคุก 4 ครั้ง นานที่สุดที่ถูกจำคุก คือ 2 ปี เล่นยาฯ ครั้งละ 20 เม็ด สูบเยอะที่สุด 200 เม็ด ประมาณครึ่งวันหมด ซึ่งส่วนใหญ่ไม่ได้กินข้าว ตื่นแต่น้ำ โดยได้แรงมาจากยาบ้า อาการเมื่อไม่ได้เสพยาจะอ่อนเพลีย ไม่มีแรง ก่อนหน้านั้นมีการคิดฆ่าตัวตายเนื่องจากน้องสาวและน้องชาย ไล่ออกจากบ้าน จึงทำให้คิดฆ่าตัวตาย กินยาฆ่าแมลง 1 ขวดไม่เป็นอะไร ขวดที่ 2 รู้สึกมีเสียงเครื่องยนต์ตลอดเวลา อ่อนเพลีย และมีหน่วยงาน อบต. มาช่วยนำไปส่งโรงพยาบาลที่ฝาง เมื่อออกจากโรงพยาบาลก็มาเสพยาฯ ต่ออีก เพื่อแก้ไขอาการเจ็บปวด เมื่อได้มาคุยกับ ม.ร.ว.ดิศนัดดาฯ จึงขอสมัครเข้าร่วมโครงการฯ เพราะอยากที่จะเลิกยาฯ ซึ่ง ม.ร.ว.ดิศนัดดาฯ ก็ให้เข้าร่วมโครงการ แต่ต้องอาบน้ำ ทำความสะอาดร่างกาย นายส่องแสงได้มีการเลิกยาเสพติดเอง เมื่อมีอาการอยากยาฯ จะใช้วิธีการวิ่งขึ้นดอยเพื่อให้เหงื่อออก จากนั้นก็กลับมาอาบน้ำนอนพักสักครู่อาการจะดีขึ้น ทำซ้ำแบบเดิมประมาณ 4 - 5 วัน จึงทำให้หายขาด

คุณรัชณี คุณส่องแสง คุณมานิต และคุณสมบุรณ์

คุณมานิต บ้านเกิดอยู่ จังหวัดสุพรรณบุรี โดยปัจจุบันมาสร้างครอบครัวที่บ้านยะผา ที่ติดยาเสพติดคือเกิดจากเครียดที่ภรรยาติดคุก ลูกไปเรียนที่โรงเรียนประจำ ทำให้มีการเสพยาฯ และดื่มเหล้า สูบเยอะที่สุด 175 เม็ด ไม่มีอาการอะไรต่อร่างกาย ลูกสาวขอให้พ่อเลิกเหล้า แต่ยาเสพติดก็เสพยาฯ ปกติ ช่วงหลัง ๆ มีพี่ทหารเข้ามาชวนไปเข้าร่วมโครงการอาสาทำดี

คุณสมบุรณ์ ใช้นาเสพยาฯ เพราะคบเพื่อน โดยเพื่อนเป็นผู้ชักชวน เริ่มจากกัญชา ต่อมาผงขาว และมีการเสพยาฯ บ้างต่อ เงินได้จากทางบ้านและแบ่งขายยาเองกับหมู่เพื่อนที่เสพด้วยกัน เคยเสพยาฯ แพงที่สุดคือ 1,000 บาท เสพยาฯ ทุกวัน วันละไม่ต่ำกว่า 10 เม็ด เรื่องในครอบครัวไม่ค่อยคุยกัน เคยไปบำบัดมาหลายครั้ง แต่ก็กลับมาเสพยาฯ เหมือนเดิม สาเหตุที่เลิกเสพยาฯ ไม่ได้ ก็เพราะจากคนรอบข้างที่ไม่ให้โอกาส และเจอแต่สิ่งเดิม ๆ เมื่อมีพี่ทหารมาชักชวนเข้าร่วมโครงการอาสาทำดี โดยได้รับแต่งตั้งให้เป็นรองจากประธานในโครงการอาสาทำดี การเลิกยาจะผ่านไป 2-3 วัน ต้องเอาชนะใจตัวเองให้ได้ ยาฯ ไม่มีผลต่อร่างกายทำให้เลิกง่าย หลังจากที่ได้ออกจากโครงการฯ อาสาทำดี ซึ่งในตอนนั้นคนในครอบครัวมีการคุยกันมากขึ้น และมีกำลังใจในการเปลี่ยนแปลงตนเองจากครอบครัว และคนรอบข้าง

คำถาม

จากการแลกเปลี่ยนของผู้เข้าร่วมการอบรม

ถาม : (ส่องแสง) เล่นยาวันละกี่เม็ดสูงสุด

ตอบ : 200 เม็ด

ถาม : ผู้ที่เคยเสพ หรือผู้ที่ป่วยไม่ค่อยบอกข้อมูล เป็นเพราะสาเหตุใด

ตอบ : เนื่องจากไม่ปลอดภัยกับครอบครัว

ถาม : ยาบ้าเล็กง่ายกว่าผงขาว และฝิ่น

ตอบ : ใช่ครับ ยาบ้า นอนพักวันสองวันก็หาย แต่ผงขาวและฝิ่นจะทำให้เจ็บปวดทรมาน

ถาม : ยาไอซ์ รสชาติเป็นอย่างไร

ตอบ : ไอซ์จะแพงกว่า จะทำให้ขยัน และนอนไม่หลับ อาการทางกายจะออกมากกว่ายาบ้า

ถาม : (ส่องแสง) ใช้เวลาหักดิบกี่วัน เลิกยาได้กี่เดือนแล้ว

ตอบ : 4 วัน เลิกได้ใกล้จะ 4 เดือนแล้ว

ถาม : น้องสาวของส่องแสงยอมรับในตัวส่องแสงหรือยัง

ตอบ : ยอมรับได้ 1 คนแล้ว

ถาม : ถามพี่รัชนี้ เห็นพี่รัชนี้มีลูก พี่รัชนี้ใช้วิธีการสอนลูกอย่างไร

ตอบ : ไม่ให้ลูกรู้เรื่องยาเสพติด เวลาทำงานจะพาลูกมาทำงานด้วย สอนลูกในการใช้จ่ายเงินให้ลูกรู้จักคุณค่าของเงิน ให้ลูกมาคุ้ยคลีกับการทำงานของแม่ จะได้รู้จักการทำงานที่เหน็ดเหนื่อยของแม่

ถาม : คนค้าส่วนใหญ่จะไม่ค่อยเสพ

ตอบ : ใช่ คนค้าจะไม่ค่อยเสพ เนื่องจากจะกอบโกยเอาเงินไว้มากที่สุด

ถาม : ทั้งสี่คน ก่อนที่จะเข้าร่วมโครงการร้อยใจรักษ์ มีความเชื่ออย่างไร ที่ให้เขามาร่วมโครงการ

ตอบ : (คุณมานิตย์) ลูกสาวเป็นแรงจูงใจ จะทำเพื่อลูกเป็นประจำ อีกอย่างได้รับเงินกับมือของพระองค์ท่าน ทำให้สิ่งนี้เป็นสิ่งที่คอยเตือนใจมาโดยตลอด (คุณรัชนี้)ตอบแทนผู้ค้ายาเมื่อก่อนค้ายาไม่เคยนึกถึงสิ่งผิดชอบชั่วดี จะคิดถึงรายได้อย่างเดียว แต่เมื่อตอนนี้พวกเขาเหล่านั้นได้มีโอกาส นึกคิดถึงจุดที่ยากกลับใจ ไม่อยากมาทำร้ายคนบริสุทธิ์อีกต่อไป จึงหันกลับมาเริ่มต้นชีวิตใหม่

ผู้เข้ารับการอบรมแลกเปลี่ยนแนวคิดกับอดีตผู้เกี่ยวข้อง กับยาเสพติด

ถาม : คนที่ค้า ลูกของเขาติดยาด้วยหรือไม่

ตอบ : ส่วนใหญ่ก็น้อยคนที่จะเสพ

ถาม : ตอนนี้ยังมีผู้เสพยา หรือมีผู้ค้าอยู่ในหมู่บ้านหรือไม่

ตอบ : ตอนนี้ผู้ค้ารายย่อย ผู้เสพ ได้เข้าโครงการ อาสาทำดี มีการตรวจหาสารเสพติด จึงทำให้มีการค้า การเสพยาน้อยลง คนที่เข้าโครงการมีงานรองรับ มีอาชีพ แต่ก็ยังมีที่ตรวจเจอ คนเหล่านี้ก็เข้าไปบำบัด ในรุ่น 2 หากเจออีกก็รุ่น 3 ไปเรื่อยๆ ซึ่งรุ่นที่สองจะไม่มีเงินให้

ถาม : อบต.แม่คะ สนใจโครงการเรื่อง อาสาทำดีเอาคนที่ติดยามาบำบัด จะมีวิธีชักชวนเขาอย่างไร

ตอบ : คนในครอบครัว คนในชุมชนต้องเห็นด้วยปฏิบัติกับเขาด้วยความจริงใจ ต้องให้โอกาสเขา ต้องเข้าหากลุ่มที่ติดยาพูดคุยให้เขาเข้าใจว่าเราต้องการช่วยเหลือพวกเขาจริงๆ

ถาม : หน่วยงาน ทหาร ตำรวจ เข้าไปอย่างไรผู้เสพถึงออกมาร่วมโครงการ

ตอบ : ทหาร ตำรวจ เข้ามาพูดคุย ให้ข้อมูลเกี่ยวกับการทำโครงการ ไม่ได้มาขู่ ซึ่งเข้ามาหลายครั้งจนกระทั่งผู้เสพ ผู้ค้าเข้าใจ ไว้วางใจ ให้โอกาส

ถาม : รัชนี้ ได้เกี่ยวข้องกับการค้ายาเสพติดหรือไม่

ตอบ : ไม่เคยค้า ไม่เคยทราบจำนวนยาเสพติด หรือจำนวนเงินที่มีการซื้อขายเป็นของญาติพี่น้องเลย

สิ่งที่ได้เรียนรู้ และการนำเอาความรู้ที่ได้ไปปรับใช้ในพื้นที่

สิ่งที่ได้เรียนรู้

1. การบริหารจัดการน้ำในชุมชนเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด การกักเก็บน้ำเพื่อการเกษตร โดยการทำอ่างพวงสันเขา มีการทำ 2 แบบ คือ อ่างพวงบ่อข่อยซีเมนต์ และอ่างพวงพลาสติก ที่มีวิธีการทำระบบกักน้ำเพื่อนำน้ำมาใช้ในการทำการเกษตร
2. การบริหารจัดการพื้นที่แบบองค์รวม การจัดการพื้นที่เพื่อปลูกพืชเศรษฐกิจในโครงการฯ และเรียนรู้การปลูกผลไม้ให้ตรงต่อความต้องการของตลาด
3. การรวมกลุ่มการจัดการและการดูแลผลประโยชน์ของกลุ่ม
4. การประชุมหาความต้องการในการพัฒนาด้านต่าง ๆ ในชุมชน
5. การวางแผนปรับภูมิทัศน์ในพื้นที่โครงการร้อยใจรักษ์
6. การบริหารจัดการพื้นที่ เพื่อสร้างความมั่นคงทางอาหารในชุมชน โดยใช้โมเดล 1 ไร่ 1 แสน
7. การใช้สารชีวภัณฑ์แทนการใช้สารเคมี เพื่อเพิ่มผลผลิตทางการเกษตร และลดต้นทุนในการเพาะปลูก
8. การคัดพันธุ์เมล็ดข้าว เพื่อเพาะปลูกในพื้นที่
9. การพัฒนาสายพันธุ์สัตว์ เพื่อใช้ในการทำปศุสัตว์ในครัวเรือน
10. องค์ความรู้เรื่องเปิดกาก็แคมเบลล์ และไก่ดำภูพาน
11. ความสำคัญในการปลูกหญ้าเนเปียร์ เพื่อใช้ในการทำปศุสัตว์ในครัวเรือน
12. การจัดการกองทุน สร้างระบบกองทุนในชุมชนเพื่อสร้างโอกาสในการประกอบอาชีพ
13. การลดต้นทุนในการเลี้ยงสัตว์ และเพิ่มผลผลิต เพิ่มรายได้ให้เกิดขึ้น
14. ความสำคัญ และกระบวนการสร้างอาสาพัฒนาในโครงการ

การนำไปปรับใช้

1. นำกระบวนการด้านการบริหารจัดการน้ำไปใช้ในพื้นที่
2. นำระบบกักเก็บน้ำไปใช้ เพื่อกักเก็บน้ำในชุมชนให้เพียงพอต่อความต้องการตลอดทั้งปี
3. นำรูปแบบประชาคมเพื่อสร้างกฎระเบียบไปใช้ในชุมชน
4. นำมาตรการการดูแลป่าอนุรักษ์ไปใช้ในชุมชน
5. นำองค์ความรู้ด้านการบริหารจัดการพื้นที่การปลูกพืชเศรษฐกิจไปปรับใช้ในพื้นที่
6. นำกระบวนการด้านการตั้งกลุ่มไปใช้ในการรวมกลุ่มกระเทียมแปลงใหญ่ และนาแปลงใหญ่
7. นำองค์ความรู้ด้านการลดต้นทุนการทำการเกษตรไปใช้ในชุมชน
8. นำวิธีการปลูกพืชผสมผสานไปปรับใช้ในชุมชนเพื่อสร้างความมั่นคงทางอาหาร
9. นำวิธีการขุดบ่อปลา และทำปุ๋ยชีวภาพไปใช้ในชุมชน
10. นำองค์ความรู้ด้านการหมักอาหารสัตว์ไปใช้ในการทำปศุสัตว์เพื่อลดต้นทุนค่าอาหารสัตว์ในชุมชน

ผู้เข้าอบรมนำเสนอสิ่งที่ได้เรียนรู้ และการนำไปปรับใช้ในชุมชน

สรุป และมอบการบ้าน

นางสาวหทัยรัตน์ พ่วงเขย ผู้จัดการฝ่ายจัดการความรู้ สถาบันปิดทองหลังพระฯ มอบการบ้านสำหรับผู้เข้าอบรม 2 ข้อ คือ 1) ให้คัดเลือกผู้เข้าอบรมที่มาในรุ่นนี้ให้เหลือ 20 คน เพื่อมาฝึกปฏิบัติในหลักสูตรที่ 2 ระยะเวลา 5 วัน 4 คืน และ 2) ผู้เข้าอบรมกลับไปปรึกษาหารือเพื่อเสนอโครงการแก้ไขปัญหาความต้องการของหมู่บ้าน/ชุมชน โดยมีหลักเกณฑ์ คือ

- 1) เป็นโครงการที่เป็นความต้องการแก้ไขปัญหาอุปสรรค / และหรือความต้องการในการพัฒนาหมู่บ้าน/ชุมชน โดยควรผ่านความเห็นชอบจากประชาคมหมู่บ้าน/ชุมชน
- 2) ต้องมีการมีส่วนร่วมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และประชาชนในพื้นที่ โดยเป็นโครงการที่ใช้งบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประชาชนมีส่วนร่วมในด้านแรงงาน อาหารระหว่างปฏิบัติงาน หรือการมีส่วนร่วมอื่นๆ
- 3) สถาบันส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมปิดทองหลังพระ สืบสานแนวพระราชดำริ จะมีงบประมาณสมทบให้กับโครงการบางส่วน โดยงบประมาณหลักจะต้องมาจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- 4) ต้องเป็นโครงการที่ดำเนินการแล้วเสร็จภายในสิ้นปีงบประมาณของแต่ละปี

นางสาวหทัยรัตน์ พ่วงเขย ผู้จัดการฝ่ายจัดการความรู้ สถาบันปิดทองหลังพระฯ มอบการบ้านสำหรับผู้เข้าอบรม

นายนิคม ศิริสิงห์สังชัย ที่ปรึกษาสถาบันส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมปิดทองหลังพระฯ กล่าวสรุป กิจกรรมผลการอบรมและแนวทางการดำเนินงานการพัฒนาโครงการฯ บ้านห้วยสำน คือ การพัฒนาให้คนมีโอกาส สร้างทางเลือกให้กับคนในพื้นที่เพื่อไม่ให้เข้าไปยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด การพัฒนาโครงการฯ เข้าไปพัฒนาในทุก ๆ ด้านเน้นการพัฒนาแบบองค์รวมให้ครอบคลุมทุกมิติ ในระยะแรกของการพัฒนาเริ่มจากการศึกษาบริบทพื้นที่ ศึกษาภูมิสังคมให้เข้าใจพื้นที่อย่างถ่องแท้ก่อน หลังจากนั้น จึงเข้าสู่กระบวนการคืนข้อมูล เพื่อให้เกิดการระเบิดจากข้างใน ให้ตระหนักถึงปัญหาแล้วจึงพัฒนาร่วมกันในระดับท้องถิ่นหน่วยงานราชการ ที่สำคัญ คนในชุมชนต้องร่วมออกแรงด้วยในทุกกระบวนการ เพื่อสร้างความเป็นเจ้าของให้เกิดขึ้นตลอดโครงการฯ ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งที่จะนำไปสู่การบริหารจัดการดูแล ไปสู่ความยั่งยืนต่อไป

สรุปแบบประเมิน หลังการเข้าฝึกอบรม ของ อบต.แม่คะ

ประเด็นประเมิน	ดี	ปานกลาง	ปรับปรุง	ไม่ตอบ
เนื้อหาสาระวิชาเรียนในภาพรวม	94.83	5.17	-	-
ระยะเวลาตลอดหลักสูตร	87.93	10.34	-	1.72
ระยะเวลาในการเข้าฐานภาคปฏิบัติ	86.21	12.07	1.72	-
การเสวนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้	86.21	13.79	-	-
วิทยากรมีความรู้	93.10	6.90	-	-
สถานที่อบรม	89.66	10.34	-	-
สถานที่พัก	79.31	18.97	-	1.72
อาหารและเครื่องดื่ม	75.86	22.41	-	1.72

หมายเหตุ : มีผู้ส่งแบบประเมิน 58 คน จาก 62 คน